

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele birouri de anulări:
In Viena: M. Duka Nachf.
Max. Augenthaler & Emmerich Lesner.
Hainrich Schalek. Rudolf Wosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicării mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I I

"GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea. Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 38.

Brașov, Vineri 19 Februarie (3 Martie).

1899.

Programul lui Szell.

Erî s'a prezentat noul ministeriu dietei și cu ocaziunea acesta ministru-președinte Szell a desfășurat programul guvernului.

A vorbit d-l Szell o oră și jumătate, și a vorbit cu multă claritate, frumos și cu totă puterea convingerilor sale politice. Acesta este impresiunea, ce o face discursul-program, cu care a debutat erî înaintea camerei.

Ca nici-odată, cuvintele ministrului-președinte au fost urmărite cu simpatia și pe băncile opoziției, și efectul, ce l-au produs, pare a îndreptăți afirmarea, că de rëndul acesta espunerile noului ministru-președinte au plăcut încă mai mult opoziției, decât chiar partizanilor din majoritate ai guvernului.

Orî cum ar fi, se pöte constata, că ministeriul Szell s'a introdus erî de minune la toate partidele maghiare, câștigând dinainte bunăvoința lor.

Astfel putem dice, că ministrul-președinte Szell este ađi salutat și bineventat la inaugurarea misiunii sale de totă opiniunea publică maghiară, adevă de cătră întreg elementul domnitor, fără deosebire de partid orî de nuanță.

El a și sciut să îndatoreze pe conaționalii săi din majoritate și minoritate, dând fiă-căruia ce a cređut, că i-se cuvine. El li-a pus în vedere realizarea multor dorințe, ce le-au manifestat, fie în comun, fie în parte, partidele maghiare relativ nu numai la restabilirea stărilor normale parlamentare și la pactul cu Austria, ci și relativ la unele reforme cerute apröpe pe toate terețele administrațiunii statului. Töte acestea le-a pus în vedere șeful guvernului cu totă prevenirea conaționalilor săi.

Dér Coloman Szell este pus prin încrederea moarchului în fruntea regimului statului ungar, care n'are să conducă numai destinele poporului maghiar, ci a tuturor popörelor, cari constituie acest stat. De unde urmază, că îngrijirile sale nu se pot mărgini la dorințele și pretensiunile conaționalilor săi maghiari, ci trebuie să se estindă și asupra dorințelor, trebuințelor și pretensiunilor popörelor nemaghiare, cari orî și cum n'au încetat încă de-a forma partea precumpănitöre a populațiunii statului.

D-l Szell, care, cum se asigură din töte părțile, este un bărbat cu vederi înalte și cu cunoscințe universale, trebuie să simtă însu-și, ba trebuie să fiă convins de greua misiune, ce-i incumbă și tața cu cetățenii, cari nu sunt reprezentați în parlament și cu cari, prin urmare, nici că pöte avé atingere pe terenul și în cercul parlamentar.

A fost decî îndreptătită așteptarea, ca bărbatul acela, căruia i-se atribuie intențiunea și hotărîrea de-a inaugura o nouă eră, un nou sistem de guvernare, să țină sémă în dis-

cursul-program, cu care își introduce activitatea, și de masele covirșitöre ale cetățenilor de a doua și a treia mână, cari nu sunt în fericita pozițiune de-a puté tracta cu ministrii rësponsabili și de-a încheia compromisuri parlamentare cu ei.

Despre acești cetățeni, despre sörtea lor, despre necazurile și dorințele lor, ministrul-președinte Szell însé nu a luat în lungul său discurs nici o notiță, decă nu cum-va s'ar afla care-va, care ar găsi cel puțin o alusiune la acești cetățeni, opoșiți și părăginiți, în următörea enunțiațiune a d-lui Szell, privitöre la spiritul guvernării sale:

"Eu mă voiü sili a guvernă, a conduce ori-ce instituțiune și a esecuta legile astfel — cum nici un guvern nu pöte face alt-fel, ca fără de nici o deosebire de naționalitate, de confesiune și de clasă, să măsurăm cu măsură egală fiă-căruia. Ceea ce este aici stéua mea conducötöre e förte simplu și e stéua conducötöre a ori-cărui guvern: lege, drept și dreptate!"

Marî cuvinte acestea: drept și dreptate! Dér unde este putința de-a le realiza? Credem bucuros ceea ce se dice despre d-l Szell, că este un om, care lucröză cu sinceritate după convingerile sale. Dér până unde merg aceste convingeri? Vede Szell lumea reală, ce-l încungiuură? Este el cu ochii deschiși față cu marele esigente ale satisfacerei trebuințelor țerei celei reale și nu a celei închipuite „naționale maghiare"? Și găsi-va el în cei ce-l încungiuură și cari sunt chiămați a-l ajuta în lucrarea sa o înțelegere pentru marele probleme ale vieței de stat, ce așteptă cu urgență soluțiunea lor, nu în parlament, ci înafară de parlament?

Era și Francisc Deak, amicul și dascălul actualului ministru-președinte, pötruns de aceeași credință, că pärtinind „adeveratul liberalism", va crea un regim de drept și de dreptate. Ce s'a ales însé de aceste principii ale „înțeleptului națiunii"? Unde au ajuns lucrurile după trei-deci de ani?

D-l Szell va sci să ne spună mai bine, în ce hal au adus țera guvernele anterioré, cari și ele la rëndul lor asigurau, că stéua lor conducötöre este „legea, dreptul și dreptate".

Declarațiunea lui Szell în clubul liberal.

În conferența clubului liberal, care cum scim, s'a ținut Marți sêra, ministru-președinte Szell a împärtășit celor din partida guvernului punctațiunile de pace, ce a închiat'o cu opoziția.

Declarațiunea d-lui Szell făcută cu această ocaziune este de un interes deosebit, de aceea vom s'o schițăm aici, dând un resumat al punctelor sale esențiale.

D-l Szell și-a introdus declarațiunea sa dicënd, că doué idei fundamentale forméză basa politicei sale. Și adevă, mai întăit el ține neclătît la articolul de lege XII: 1867, pe care l consideră, ca o creațiune dura-

bilă. Al doilea, el voesce o direcțiune precisă, clară și hotărîtă liberală. E de părere, că cu politica acesta liberală se pöte realiza ceea-ce este idealul fiă căruia Maghiar: clădirea statului maghiar unitar pentru națiunea maghiară unitară (Vii aprobări), cu instituțiunii și cu dezvoltarea materială și culturală a puterilor „națiunii".

Vorbesce apoi de crisa parlamentară, ce duröză deja de 6 luni, de necesitatea ce s'a ivit de a-se face pace și de întorsătura, care a făcut posibilă realizarea ei. Trece mai departe la punctațiunile păcii, cum le-a contemplat densus, enumerând töte legile, pe cari opoziția s'a legat de a nu le mai împiedeca și declarând, ca moment nou, că se vor face adausuri prin care se va legalisa starea de ex lex, ce a durat doué luni și se va da absolutoriu guvernului trecut pe timpul acesta.

În ce privesce prelungirea provisorică a pactului cu Austria pe un an, spune, că în proiectul de lege respectiv se va primi în introducere cunoscuta formulă a lui, în care se dice, că după-ce n'a succes de-a regula raporturile cu Austria pe baza §. 61 art. de lege XII: 1867 printr'un tractat vamal, Ungaria a intrat în starea de drept a teritoriului vamal autonom pe baza §. 58 al aceluiași articol de lege; și în urma acesta Ungaria, pe temeiul drepturilor de proprie dispoziție, inarticulează și primesc stările actuale, așa cum sunt, pe un an. Mai departe s'a primit un adaus, în care se dice cu privire la tractatele încheiate cu statele străine, că cu tot dreptul de proprie dispoziție al țării și în aceste cestiunii, la încheierea acelor tractate se va lua ca directivă §. respectiv din art. de lege XVI: 1867.

După-ce partidele opoziționale au primit aceste stipulațiunii, ministrul-președinte e gata de-a presenta camerei proiectul de lege asupra judecătörei Curiei cu acel text, care a fost primit la 1896 de cameră. Acest proiect de lege va fi întregit cu câți-va paragrafi, cari se referă la procedura electorală, întregiri dorite de opoziție. Între altele opoziția a cerut, ca nici un funcționar să nu pötă candida ca deputat pe teritoriul municipiului, unde funcționează. Acestei dorințe nu s'a alăturat, dér a primit cu privire la *fsolgäbiröi* și *solgäbiröi*, ca aceștia se nu pötă candida. S'a mai cerut, ca gendarmeria și polițiștii să nu mai fiă folosiți la alegeri. N'a primit însé decât numai modificarea textului § lui în acel sens, ca să se împiedece numai abuzarea în întrebuițarea gendarmilor și polițiștilor, fără de a-se opri această întrebuițare pentru susținerea ordinei.

Cu privire la forul de apelațiune în afacerile disciplinare s'a stipulat, ca în a doua instanță acest for să fie în genere ministrul de interne. Pentru președinții electorali și președinții comisiunilor, forul de apelațiune însé se fie curtea administrativă. S'a mai stabilit, că funcționarii pot să pörte însemne și să aboreze stéguri pe casele lor la alegeri, dér nu le e permis să ia parte la cortegii.

Pentru cazul când s'ar dovedi pe calea procedurii judecătöresci, contradictorie în mod neîndoios, că un președinte electoral a comis o faptă prin care a voit cu intențiune să falsifice rezultatul alegerii, în acest singur cas calificat s'a stabilit, ca președintele să pötă fi pedepsit și cu închisöre pe lângă amende în bani.

Trecënd la revisiunea regulametului ca-

meri spune, că s'au primit §§-ii prin care se face imposibilă în viitor așa numita obstrucțiune tehnică și votările nominale. Așa s'a primit de pildă, că la autentificarea procesului verbal pot lua cuvëntul numai 4 vorbitori, că asupra unor astfel de cestiunii se pöte decide și numai cu simplă votare, că la stabilirea ordinei de ăi pot lua cuvëntul numai pătru vorbitori ș. a.

Privitor la estinderea cercului de putere al președintelui camerei, ministrul președinte s'a învoit, ca să nu se modifice § 204 al regulamentului cum voia Banffy. Acest § adevă admite posibilitatea eschiderii unui deputat, dér n'a fost nici odată aplicat. Banffy a propus să fie esecutat, la cas de lipsă chiar cu întrebuițare de putere armată. În loc de a face acesta Szell s'a învoit, ca să se enunțe, că § 204 nu se modifice, că dela 1865 n'a fost nici odată aplicat și că decă totuși s'ar ivi cazul regretabil ca să fie neapărat necesară aplicarea lui, töte partidele enunță și declară, că în cazul acesta § 204 este a-se esecuta.

Între judicatura Curiei și revisiunea regulamentului camerei, s'a stabilit legătură organică, primindu-se de ambele părți, ca revisiunea regulamentului să urmeze numai după-ce se va primi legea despre judicatura Curiei, și viceversa.

Mai enumeră în fine câte-va puncte ale compromisului, între cari și legea definitivă privitöre la pact până la 1903 resp. 1904, căreia opoziția în urma învoelii nu-i va mai pune piedecă. Asemenea nu va mai împiedeca un proiect de lege asupra uniunei vamale, care s'ar încheia într'un an, doi, séu trei.

A mai cerut opoziția dela guvern să facă unele declarațiunii privitöre la anumite mäsuri legislative și la direcțiunea politică, dér s'a abătut dela acesta pretensiune nu tocmai parlamentară și normală.

După töte acestea recomandă primirea stipulațiunilor încheiate cu opoziția (aplause). Măne, dice, voiü espune în cameră principiile conducötöre ale guvernului, dér trebuie să observ déjà aici, că decă am luat asupra-mi acest post greu cu totă insuficiența puterilor mele, am făcut'o în credință, că voiü fi sprijinit de partida liberală, pe care voiü să mă razim (aplause). Nu neg însé, că primesc bucuros sprijinul fiă-căruia, care va veni aici spre a sprijini în cadrul acestei partide programul meu. Eu înțeleg conducerea partidei așa, că acela, pe care întempleră l'a pus la acest loc, să fie numai *primus inter pares*. Eu voiü accepta bucuros părerea și obiecțiunile fiă-căruia și le voiü lua în considerare, însé să n'o priviți ca nemodestie din parte-mi, decă în consciința și sub greutatea rësponderii nu voiü ține sémă de influința nimănui, fie ea secretă, ori nu, ci numai de voînța partidei. Cu acesta părere am venit aici. cu acesta părere mă voiü nisui a-mi implini datoriă. (Aplause prelungite.)

Presentarea noului guvern în cameră.

Erî noul guvern s'a prezentat camerei. Galerile erau întesate. Disidentii s'au reocupat vechile locuri în drépta. Fostul ministru-președinte Banffy nu era de față.

Președintele de etate Iosif Madarász deschise ședința și după-ce a cetit procesul verbal al ședinței din urmă, ministrul-pre-

ședinte Coloman Szell intră în sala dezbaterilor în fruntea noului ministeriu, condus de chestorul camerei. Intrarea lui fu primită cu „eljen-uri” șgomotose. Abia își ocupă locul, și Coloman Szell se și ridică și predă președintelui autografele regesci despre numirea noului guvern. În urma acésta noul ministru-președinte se ridică pentru a-și desfășura programul, care fu ascultat în cea mai adăncă tăcere.

Col. Szell declară deja la început, că ține de neapărat necesar a desfășura principiile după cari dorește a administra țera. De luni de zile au bătuit luptele, acum însă ele au încetat, și se dea Dumnezeu, ca ecoul lor să amuțescă pentru totdeauna. După aceste lupte lungi s'a cristallizat convingerea, că trebuie făcut capăt stărilor înafară de lege. Pacea s'a făcut, și el (ministru) stă pe baza păcii, a acelei păci, care s'a încheiat fără de jertfe principiare.

Guvernul acesta — țise Szell — este chemat a restabili și garanta *nunca parlamentară*. Înșiră apoi Szell punctele programului de lucrare, stabilite în compromis, și modificarea făcută în provisorul pactului (formula Szell) declarând, că pondul principal îl pune pe *proiectele pactului*, pentru ca să înceteze nesiguranta economică și să se statornicească raportul economic până la 1903, eventual 1904.

Accentuă mai departe, că *guvernul său stă pe baza dela 67* și ține neclintit la litera legii din 67. Direcția mea politică — țise continuând — nu pôte fi alta decât *liberalismul adevărat*, dela care nume voiți abate, tot așa ca și dela *realizarea unității statului maghiar*. Pe baza acésta Szell cere sprijinul *partidei liberale*.

Politica lui esternă va fi politica păcii, er baza ei *tripla alianță*. Cu Croația dorește raporturi amicale. În cestiunile financiare recomandă cea mai mare economie. Continuuere înarmări sunt regretabile, însă în interesul patriei *trebuie să se aducă jertfe* pentru a se puté sustině armata.

Intre *stat și biserică* guvernul dorește susținerea celor mai bune raporturi. Speră, că *autonomia catolicilor se va realiza*.

Mare greutate pune guvernul și pe afacerile agricole, și în privința acésta așteptă sprijin dela societate. Szell pune în prospect înființarea *administrației de stat* și reviduarea legii despre *incompatibilitate*. Pôte se va țice, că este o cutezanță voința guvernului de a rezolva tôte aceste cestiuni; însă el vré să se apuce de lucru cu sîrguința furniceii.

Din tinereță — declară Szell — l'a înșufletit și e străbătut și ađi de spiritul, ca legile ce se vor pregăti să le eșecute cu folos pentru toți, *fără deosebire de naționalitate și confesiune*. Lozinca lui va fi *lege, drept și dreptate*.

Szell stîrși țicând: *Pieră* întunerecul urei și rađele păcii să ne lumineze inimile, pentru-ca să lucrăm spre binele patriei.

În singuraticile ei părți, vorbirea program a lui Szell a fost primită cu tunete de aplauze în dreapta și în stînga camerei.

Dimisiuni și noue alegeri. Banul Croației *Khuen-Hedervary* a fost primit alaltăeri de noul ministru-președinte, înaintea căruia a declarat că, decă află de bine, își depune înalta sa funcție de guvernator. Col. Szell însă l'a asigurat de perfecta încredere ce o are în el și l'a rugat să-și țină postul. — Dintre secretarii de stat au dimisionat numai Iosif *Schmidt* și Emeric *Jakabffy*. Ceilalți toți au rămas în posturile lor. Ce privesce mandatele miniștrilor, numai miniștri nou numiți se vor supune la noue alegeri.

Revistă externă.

Politica esternă a Germaniei. În ședința dela 28 Febr. n. a camerei imperiale din Berlin, secretarul de stat *Bülow* a făcut declarațiuni importante asupra politicii esterne a Germaniei. Înainte de tôte a țis, că guvernele Germaniei și Angliei au decis să țină în secret invoiala anglo-germană, deore-ce în acésta e vorba despre eventualități viitoare. Vorbind despre evenimentele din *Samoa*, el exprimă speranța, că turburările de acolo vor înceta în urma raporturilor amicale dintre cele trei puteri, și vor înceta prin scutirea drepturilor și intereselor germane. În ce privesc cestiunea *chinesă*, *Bülow* a declarat, că guvernul imperial, avënd în vedere curentul, ce domnesce în China în contra străinilor și mai ales considerând mișcarea, ce se arată în *Santung*, a avertisat serios pe guvernul din Peking. Noi — țise secretarul — vom apăra interesele noastre morale și materiale în China, în modul cel mai eficace.

După *Bülow* a luat cuvântul deputatul *Hasse*, care s'a plâns în contra *consulului german din Praga*, pentru-că acesta a luat parte la un *bal coh*. *Bülow* răspundend țise, că și el recunoșce, că consulul trebuia să fie mai precaut și ar trebui să scutescă interesele Germanilor și să nu vatem sentimentul național german. Însă nu trebuie totuși a deștepta aparența, că trebuie consulul să ia vrădată poziție în luptele interioare din Austria.

Pregătirile Turciei. Din Constantinopol se anunță, că Turcia face mari pregătiri în vederea unei eventuale izbucniri de revoluție în Macedonia. În zilele din urmă a fost trimis în Macedonia un mare transport de material de război, între altele 28,000 de pușci Martini. O iradea a Sultanului ordonă, ca în orașele mai principale din Albania să se înființeze magazii de arme, în care se vor păstra arme pentru batalionul 108 de rezervă acum din nou înființat.

Scandaluri parlamentare. Parlamentul german a fost țilele acestea teatrul unor incidente șgomotose. Mai mulți deputați au criticat o hotărire a tribunalului din Dresda, care condamnă la pedepse mari pe nisce lucrători socialiști, ce participaseră la o bătae provocată de o neînțelegere cu patronul lor. Represen-

tul guvernului saxon a răspuns, că nu e t'reba deputaților să se amestece în aceste cestiuni. Deputații au protestat contra to-nului acestui răspuns, și chiar președintele Reichstagului a cređut, că trebuie să atragă atenția ministrului asupra respectului că-tră parlament. Ministrul însă afectă o-racare indiferență pentru vorbele președinte-lui; apoi în cursul discursului său, el acusă pe deputatul Heine, că a *mișit*. Atuncî tumultul ajunse la culme. Socialiștii se re-peđiră spre orator și, fără intervenția unor deputați mai calmi, l'ar fi maltratat.

După-ce se redeschise ședința, suspen-dată timp de 10 minute, ministrul de jus-tiție rosti un discurs remarcabil, în care rugă parlamentul să nu se erigeze în instanță *superioară*, care să *critice hotărirea justiției*. „Divisiunea puterilor în stat trebuie res-pectată, în interesul ordinii sociale. Ne-respectarea acestei divisiuni produce cala-mități, pe cari cu toți am avut ocazia să le apreciem” (alusie la afacerea Dreyfus).

Cu tôte astea opiniunea publică este unanimă în a recunoșce, că sentința tribu-nalului din Dresda, dată după o deliberare secretă, este excesivă și dă socialiștilor ocazia să facă agitații. Tribunalele ar fi prea severe față de lucrători și indulgente față de celelalte clase sociale.

Milan părăsesce Serbia. Este sciut, că înainte cu un an ex-regele Milan fu numit comandant suprem al armatei sêrbesci. Numirea acésta se motiva cu pericolul ce amenință dinastia. Acum însă de-cdată se întemplă o mare schimbare. Regele Alec-sandru vędnd, că în loc de a-se evita un pericol prin numirea tatălui său, din potrivă dinastia începe tot mai mult a-se înștrăina de popor și de amicii din afară, a sfătuit tatălui său se părăsescă țera. Motiv mai apropiat la acésta a dat împrejurarea, că agentul diplomatic rusesc din Belgrad *Jadovski* nici n'a vrut să se prezente lui Milan, ba în timpul dia urmă s'a înștrăinat și de cătră tinerul rege în cât pentru Rusia oficială, ea procedeză tot astfel: pe re-presentationul Serbiei la Petersburg, gene-ralul Gruic, nici că vré să-l bađe în semă. Milan deci este în ajun de a pleca din Serbia. Comanda supremă a armatei va lua-o generalul Belimarcovic, fostul regent.

Mișcarea țărănească în România. În zilele din urmă s'a ivit în comuna Po-iana, județul Dolj, un nou cas de turbu-rări țărănesce, despre care foile române de dincolo aduc diferite rapôrte. „*Voința Națională*” publică următoarea informațiune: „Locuitorii din Poiana, eșind cu plugurile și mergend să are și să-și împartă între dênșii moșia cãsăteanului lor Ioniță Ma-rincea, acesta a reclamat autorităților. D-l prefect Vrăbescu și parchetul din Craiova au mers la fața locului; însă, demersu-rile făcute pe lângă țărani, ca să părăsescă pământurile, cari nu erau ale lor, rămă-nënd zadarnice, s'a cerut intervenția forței armate. După somațiunile legale făcute de trupă, sătenii au părăsit pământurile usur-

pate și s'au întors pe la căminurile lor, în Poiana”.

SCIRILE ȚILEI.

13 Februarie v.

Pentru masa studenților din Brașov au mai contribuit: Dôamna *Balasa St. Ble-bea* din Bucuresci cu 20 lei și D-l *I. Maxi miliun*, preot în Stupini cu fl. 2. Primescă marimonioșii donatori cele mai sincere mul-țămite.

La Ateneul Român în Bucuresci s'a espus alaltă-eri Evangelia scrisă și ilustrată de M. S. Regina României pen-tru Catedrala dela Curtea de Argeș. Opera neîntrecută a Majestații Sale este aședată pe o mobilă eșecută a nume la Viena, după desemnurile d-lui Lecomte de Nouy.

Studentul *Lucian Bolcaș* a sosit Luni sêra — după cum cetim în foile de dincolo — în Bucuresci, mergend dela Oradea-mare. El a fost înșotit de D-nii C. Mușescu și Solomonescu delegații comite-tului național studentesc. Dela gară for-mându-se un cortegiu de vre-o 15 trăsuri, s'au dus cu toții la localul berăriei Mireea, unde s'a improvizat un mic banchet în onôrea ôșpelui. Marti sêra la ora 8 a fost o intrunire a studenților la „Asociație”. După-ce s'au rostit câte-va discursuri, au plecat cu toții la locuința d-lui *Sera So mănescu*.

Pensiunile „patriotice” de binefa-cere, după cum se vede, sunt tot atât de minunate administrate, ca și băncile „pa-triotice”. Comisiunea de cinoi, care a fost înșarcinată din partea orașului Budapeșta și a ministrului ung. de interne să contro-leze administrarea reuniunilor unguresci de binefacere, a cercetat până acum 15 reuniuni. La cele mai multe dintre acestea n'a aflat nici un *protocol*, nici un *registru*, va să țică nici o administrare. Dintre reuniunile controlate până acum, comisiunea a și pro-pus ministrului de interne, ca pe șese să le *disolv*. Veți așa! Aici e locul să cãntăz abuzuri, ilegalități și neorândueli „patrio-ților”, er nu la reuniunile și societățile noastre, pe cari le șicanate și persecutate măcarcă ele sunt singurele, cari v'ar puté servi de model în privința moralei și so-lidității!

Papa bolnav. Din Roma se anunță cu data de 28 Februarie, că Papa Leo XIII, după-ce a primit felicitările corpului diplomatic din incidentul apropiatului său jubileu, s'a simțit foarte obosit și s'a plâns, că-i este frig. Medicul dr. Laponi a con-statat, că Papa este într'adevăr bolnav și i-a sfătuit să stea în pat. Agenția „Reuter” anunță, că Papa a căđut într'o lungă a-metelă.

Banca Poporului din Bucuresci. Duminecă s'a ținut adunarea generală a acționarilor Băncii Poporului. S'a aprobat în acésta adunare darea de sémă anuală, distribuarea unui dividend de 9 la sută,

FOILETONUL „GAZ. TRANS”.

Câte-va etimologii poporane române.

de

Nicolae Sulică.

(Fine.)

d) *Foișor*. Cuvântul *foișor* obvine în cronicile noastre de regulă în sensul de „*maison de plaisance*”, în cărțile bisericesci cu sensul de „*portic*”, er glosarul II publicat de D-l Hașdeu în vol. I. Cuvinte din *bêtrâni* pg. 280 îl interpretăz ca „casă de divan”. *Lexiconul de Buda* îl traduce cu „*atrium, porticus; tornăcz, csarnok, folyosó; gang, galerie*”.

În țina de ađi în România *foișorul* se identifică cu balconul, în Brașov însă are sensul special de verandă, séu vilă mai mică de vară, construită din scânduri prin grădini.

Acest sens special, ce-l are *foișorul* în Brașov, parcă stă mai aprôpe de sensul etimologic, de „*fôia, foiș, foișoră*”, ce pare a respira din cuvântul *foișor*, căci *foișorul* după concepțiunea Brașovenilor e nedespărțit de foi și frunđe, *foiș* și *frunđis*.

Să fie în adevăr *foișorul* o derivațiune din „*fôia*”?

D-l Hașdeu în locul mai sus citat al Cuvintelor sale din *bêtrâni* e aplecat a vedé în *foișorul* românesc o simplă etimologizare poporană din ungurescul „*folyosó*”; mai târđiu însă în suplimentele scrise la Cuvintele din *bêtrâni* pg. 93, urmând profesorului *Schuhart*, își abandonăz esplicarea de mai sus, și admite, că *foișorul* e o formațiune pur românescă din substantivul *fôia*.

Din parte-mi cred, că întrebarea nu e tocmai așa de greu de rezolvat. Tôte scrierile noastre *vechi* dau *foișorului* sensul fundamental de „*porticus, coridor, așa-dără*” toamai sensul ungurescului *folyosó*.

Decă acesta este sensul fundamental și original al cuvântului, cum se pôte împăca acest sens cu sensul etimologic de „*frunđa*” al cuvântului *fôia*? Ce are a face *fôia* cu porticul, séu coridor?

E evident deci, că o derivațiune a *foișorului*, în sensul dela *fôia*, e imposibilă.

Sensul original de portic, coridor al cuvântului *foișor* coincide esact cu sensul ungurescului „*folyosó*”. *Folyosó* (pronunță: *foioșo*) a fost deci prototipul *foișorului* nostru. Din ungurescul „*folyosó*” ar fi trebuit să rezulté românesc „*foioșău*”.

N'a rezultat însă forma acésta, căci Românul nu s'a mulțumit numai cu simpla adoptare a cuvântului unguresc, ci în tendința sa de-a da cuvântului împrumutat o formă cât mai românescă, l'a băgat în categoria substantivelor terminate în sufixul — or séu — ior.

Așa s'a născut forma *foișor*, care deci nu e decât o simplă etimologie poporană

românescă.¹⁾ Numai așa se pôte esplica sensul original de coridor al *foișorului*. Er sensul posterior de verandă ușor se pôte esplica din forma etimologizată „*foișor*”.

Fiind-că acum *foișorul* făcea impresiunea unei derivațiuni din *fôie*, poporul a căutat să aducă și sensul în consonanță cu forma cea nouă. Pornind deci dela *fôie*, a creat sensul de verandă, séu casă de vară, cari ambele sunt nedespărțite de foi și frunđe.

¹⁾ Un cas analog foarte instructiv în punctul acesta avem în cuvântul „*siroman*”, al cărui prototip a fost slavul „*siroman*”. Forma românescă a primit sufixul „*man*” după analogia lui dușman, ortoman, gogoman, hoțoman etc. Așa s'a născut forma românescă *siroman*. Cuvântul mai obvine și sub forma „*siriman*”, er în cărțile bisericesci „*suruman*”. O formă sincopată a lui *siroman* séu *siriman* e „*sirman*”, din care apoi sub influința lui „*sêrac*” (sl. *sirac*), s'a făcut „*sêrman*”.

acordarea unui ajutor de 1,500 lei Ligei culturale și au fost aleși în consiliul de administrație d-nii Sabba Ștefănescu, Chr. Staicovici și D. Z. Furnică, în locul membrilor eșiți.

Turburări de studenți în Rusia. În 20 Februarie n. s'au întâmplat mari turburări de studenți în Petersburg din incidentul aniversării obișnuite dela universitate. Turburările au izbucnit din cauză, că studenților li s'a interzis conductul pe strade. Turburările au durat vre-o 3 zile și ordinea a putut fi restabilită numai prin aceea, că au fost arestați mai mult de 100 studenți, despre cari se presupunea, că au condus mișcarea. Acum se anunță din Petersburg, că până la alte ordine ale guvernului, universitatea a fost închisă. Se știe, că și la alte institute superioare, precum în Kiev, se simte o mare mișcare printre studenți.

„Prințul de Creta“. Adunarea națională din Creta, a votat cu unanimitatea hotărârea, ca guvernatorul Cretei, prințul George, să poarte titlul de „prinț de Creta“ și să folosească toate drepturile împreunate cu acest titlu.

Arsenalul flotei din Galați, de sub direcțiunea d-lui inginer-șef N. Alexandru, a transformat vechiul vapor de război Ștefan cel Mare într'un bastiment sanitar, necesar serviciului porturilor. Incerările făcute de arsenalul flotei române de-a transforma vechile vase, au reușit toate și cu totă insuficiența mijloacelor el poate construi așî mașine complete.

Meseriașii români din Arad vor aranja Sămbătă, în 4 Martie n., o petrecere în sala otelului „Vas“, la care sunt invitați toți românii din Arad și provincie. Președinte al comitetului aranjator: Petru Truța, secretar N. Ștef, cassar Fr. Rognean. Intrarea: de persoană 80 cr., de familie 1 fl. 20. Venitul e destinat Asociațiunii naționale aradane pentru ajutorarea învățăceilor săraci.

Vapórele serviciului maritim român vor începe cursele lor pe Dunăre, pentru transportul de mărfuri la 21 curent, dela Galați spre Turnu-Severin, și la 26 curent dela Severin spre Galați. Cursele de călătorii și mărfuri pe linia Brăila-Sulina vor începe de luni 22 curent și se vor face în toate zilele, afară de Duminecă.

Institutul anti-rabic din Iași, dirijat de d. profesor dr. Pușcariu, va fi autorizat, ca să producă anumite cantități de ser antidifteric și să-l vândă farmaciilor, sub controlul ministerului de interne. Acest ser va fi întocmai ca acela care se produce în institutul de bacteriologie și de patologie anatomică din București, de sub direcția d-lui dr. Babeș.

Teatru german. Reprezentația de erii „Der Probenstein“ de Blumenthal s'a jucat cu destul succes. Această comedie fină, care s'a mai dat aici, n'a avut noroc aseră să fi ascultată de un public mai numeros. Cu toate acestea actorii au jucat cu multă vioiciune și zel și între ei s'au distins damele: Weise, Moretto și domni Zerbi, Held și Wald.

Dela tribunal. Eri în 1 Martie n. s'a început înaintea tribunalului reg. din loc pertractarea finală în procesul penal, ce a fost pornit încă cu câțiva ani înainte în afacerea așa zisă a liberării dela cătănie în Săcele. După-ce și Curia a întărit deciziunea de acușiune adusă de tribunal, s'a ordonat pertractarea finală în contra acușărilor Henter Gabor fost fișolgăbiru în Săcele și a soților săi anume: Rusz Ianos, Sipos Ianos, Domokos Istvan, Seevaldt Fr. notari comunali, Foris M., Giro Szász Andras primari comunali, Urdea George și Frateș Toma preoți; mai departe sunt acușăți mai mulți locuitori din Săcele obligați la miliția și câte-va femei, parte pentru mituire, parte pentru falsificare de documente și pentru abuz de putere în oficiu. Președinte al tribunalului e Dr. Frideric Iahn, juđi votați Buday G. și Dr.

Molnar E., notar Lakatos I. Acusator sub-procurorul Stephani E. Apărători: Harmath L., Dr. Vajna G., Simeon Damian, Dr. Eugen Meșianu și Dr. Pompeiu Lemenyi.

S'a cetit mai întâi lista acușărilor și a martorilor. Acușății s'au prezentat toți, din cei vre-o 33 de martori însă lipsesc mai mulți. După aceea se cetesc actul de acușiune și subprocurorul Stephani își face propunerile sale. A urmat apoi ascultarea acușatului Henter și a martorilor. Astăzi s'a continuat cu ascultarea. Pertractarea va dura, cum se prevede, mai multe zile.

Tombola Reuniunii femeilor române din Blăși.

Blăși, 26 Febr. n.

De mult așteptam cu toții fără deosebire de etate, de sex și de rang, ziua de 25 Februarie, în care avea să urmeze în sala otelului „Univers“ tombola aranjată de Reuniunea femeilor române din Blăși. Toți erau curioși, ba și însuflețiți, căci la noi toți se sciu însufleți pentru întreprinderile acestei Reuniuni, deore-ce toți sciu, ce rol însemnat jocă această Reuniune, condusă cu atâta tact, cu atâta prudență și cu atâta zel, — în dezvoltarea noastră culturală. Nu vreau de astă-dată să desfășur multe urmări de mare însemnată și multe binefaceri ale acestei Reuniuni, dovedite an de an față de elevele sărace dela scola de fete de aici; nu pot avé de astă-dată nici plăcuta ocaziune de-a apretia după merit prea frumosul șir de serate literare aranjate de această Reuniune. Deși mult mi ar plăce, să arăt lumii câte-va pagine strălucite din zelul și activitatea d-nei presidente Aurelia n. Solomon, directoara Internatului Văncean de fete, și a d-lui secretar Dr. Ambrosiu Cheșan, profesor gimnazial, al căror zel și activitate s'a dovedit întotdeauna în conducerea amintitei Reuniuni, mă voi restringe însă pentru acum să arăt decursul și succesul tombolei din 25 Febr. n. c.

Tombola s'a început s'era la orele 7. Cu dor, cu foc grăbău din toate părțile spre „Hotelul Univers“ bătrâni și tineri, dame și domi, Blășeni și străini. Înca la orele 7 sala cea mare a hotelului era plină-ticsită. Pe toate fețele puteai vedé o îndestulare și veselie deosebită.

Sub balconul sălei erau depuse obiectele de sortit; întocmai ca la expoziția lor din 7—13 Ianuarie a. c., așa și acum, își fugeau ochii peste ele: nu sciai, cari sunt mai frumoșe, mai drăguțe, mai atrăgătoare. Cum să judeci, cum să deosebești între atâtea lucruri frumoșe? Toate merită laudă deplină, toate ar fi demne de amintit. Mi-s'a părut însă, că între toate a culminat o măsuriță de păsă brodată cu aplicațiune; o fructieră de argint de-China; un cursor de salon brodat pe moiré; un tablou aquarell (peisaj de iernă); o perină de canapea brodată cu metasă; o cuvertură de pat, țesătură de casă cu gust colorată, ș. a. ș. a. În general am mai vedut tineri frumoși de ștergere, de diare, de perii, de castane, de batiste, de mănuiș și a. Apoi mi-au plăcut ștergarele țesute și brodate, măsurițele pentru cafea, covorele de părete și de pat, șurtele și batistele brodate, diferite cusături, diferitele servise de bere, de champagne, cognac ș. a. ș. a.

Cu totul au fost espuse 300 de obiecte. La sortire a funcționat o comisiune pentru sortire, compusă din d-nii profesori Ioan F. Negruțiu, Aron Deac, Gavril Precup și Dr. Ambrosiu Cheșan, secretarul Reuniunii, și din delegatul guvernului, d-l Simonffy Alajos, protopretorele din Blăși. Apoi altă comisiune pentru aranjarea și distribuirea lucrurilor, compusă din d-nele Cornelia Deac, Matilda Nistor, Cornelia Hodoș, Livia Domșa, Virginia Precup și d-rele Aurelia Barișiu și Elsa Bodocan.

Numerul losurilor a fost de 5000; din acest număr dela orele 7—10¹/₂ s'au tras 300 cu câștiguri principale. Numerii trași încurând se vor tipări și distribui din oficiu, în toate locurile competente.

După sortirea obiectelor a urmat apoi

dansul, care a durat cu mare animație dela orele 11 până dimineața. Cadrilele și Romanele au fost dansate în două colone mari. Dintre dōmne mi-am însemnat pe d-na Elena Solomon (Ludoș), Bian (Făget), Câmpean (Elisabetopole), Moldovan (Cergău), Horșa (Bia), Aurelia n. Solomon, Rosa Solomon, Valeria Uilăcan, Maria Vlăsa, Amalia Moldovan, Maria Marin, Cornelia Deac, Iuliana Vancea, Cornelia Chirilă, Muntean, Amalia Papiu, Amalia Grama, Camila Pop, Virginia Precup, Maior, Valeria Radeș, Matilda Nistor, Cornelia Hodoș, Veronica Radu ș. a.

Am mai observat și un prea frumos buchet de domnișore, între cari gentila d-ra Elena Hossu, Maria Solomon (Ludoș), Georgina Bucea, Silvia Moldovan, Lucreția Bunea, Valeria Uilăcan, Hortensia Groze, Rosica Căpușan, Aurelia Precup (Năsăud), Elena Nistor, Clementina Câmpean (Elisabetopole), Elena Muntean, Emilia Solomon (Șpring), Silvia Chirilă, Cornelia Moldovan (Cergău), Cornelia Sava (Cetate), Laț (Crăciunel), Horșa (Bia), Sas (Fărău) ș. a.

Reuniunea femeilor române a avut, precum am auzit, un câștig aproape de 1000 fl., — ér noi am avut câte-va momente pline de mulțumire și plăcere.

I. R.

Literatură.

Din „Folia Scolastică“, noul organ al Reuniunii învățătorilor români din Arhidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, ce apare în Blăși sub redacția unui comitet, având redactor responsabil pe d-l prof. Ioan F. Negruțiu, — am primit Nr. 2 cu următorul cuprins: Lumină-te și vei fi! de I. F. Negruțiu; George Șincai de Șinca și școlile populare române, de prof. Ioan Rațiu; Științele naturale în scola populară; Impărțirea orelor; [O răsplătă adeverată; Bibliografie, Diverse (sub rubrica aceasta se cuprind mai multe sciri etc.), Posta Red. — Noul organ apare în 1 și 15 a fiă-cărei luni în format mare cuart, tipar frumos și hârtie bună. Abonamentul: pe an 3 fl. (pentru România 10 lei.)

VARIETATE.

Portretul, care ride. Când Jérôme, fratele lui Napoleon I, încă nu ajunsese rege de Vestfalia, se afla adese-ori în strimțore de bani, cu tot venitul său strălucit. În casuri de acestea, el se adresa de obicei lui Murat, ajutorantului lui Napoleon, și acesta îi ajuta întotdeauna.

Odată însă Murat nu era în Paris și lui Jérôme îi trebuiau neapărat 25 de napoleoni, ca să plătească o datorie de ouăre. Atunci își aduse aminte de un unchiu al său, Iosif Fesch, care era „grand aumônier“ (impărțitor de milă) al împărăției.

Îndată merse la el. Fesch se afla tocmai în renumita sa galerie de tablouri și examina câte-va opuri de artiști nou sosite. Nepotul și a predat rugarea.

„Douăzeci și cinci de napoleoni! Când mi-le-vei pute tu replăti?“

— „Acesta nu o pot spune așa esact“, răspuse Jérôme cu gura jumătate.

— „Mi pare rău, tocmai acum am mari cheltuieli cu aceste tablouri. Veđi, acest Van Dyck mă costă mai mult, decât 6000 de napoleoni!“

— „Așa-dér imi refuzi acea sumă?“

— „Iubite nepote, imi pare rău, dér nu țî-o pot da.“

Atunci „inbutul nepot“ își scoase spada din tēcă și strigă, ca și când ar fi fost în cea mai mare furie: „Portretul acesta ride de mine! Îi voi scote ochii, decât nu va înceta să ridă!“ și se repede cu spada asupra tabloului lui Van Dyck.

— „Jérôme, Jérôme, stăi pe loc! Tabloul are o valoare neprețuită, mă costă dōră șese mii de napoleoni!“ strigă unchiul spăriat.

— Și eu îl voi străpunge la moment, decât nu-mi vei da cei 25 de napoleoni!“

Atunci unchiul sgărcit își scose punga din buzunar, gemând și văetându se, și numără nepotului suma cerută.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 1 Martie. Vorbirea, cu care noul ministru-președinte și-a desfășurat programul în ședința de

așî a camerei, a fost primită cu simpatie și din partea opoziției. Președintele partidei „naționale“ (apponyistă) Horanszky a declarat, că nu vede nici o piedecă în calea sprijinirii cu deseversire zelose a guvernului pe baza principiilor desfășurate de ministrul-președinte.

Francisc Kossuth în numele fracțiunii sale din partida independentă a declarat, că are încredere, că Szell, ca om care nu-și vinde principiile, va executa fidel cupriesul compromisului.

Ioan Molnar declară în numele partidei populare, că deși se bucură de venirea lui Szell în fruntea afacerilor, totuși partida lui va lucra și mai departe pentru ștergerea în parte a legilor bisericesci-politice, va lua poziția în contra staticării învățământului confesional; va urgita autonomia catolică și Congrua etc.

Roma, 1 Martie. Starea Papei inspiră serioșe îngrijiri. În urma durerilor mari, puterile pacientului au scădut considerabil. Așî înainte de amiașî starea Papei a devenit foarte serioșă.

DIVERSE.

Reclamă „fin de siècle“. În Calcutta nu de mult a fost condamnat la mōrte unul din cei mai periculoși criminali. În ziua când avea să fi executat, tocmai pe când gădele îi ajuta să-și facă „cea din urmă tcaletă“, étă că sosese de-odată un gentleman, care numai atunci debarcase, și aduse o scrisōre a guvernului orașului, care îl imputernicea de a schimba câteva cuvinte cu condamnatul. I s'a dat voia să vorbescă între patru ochi cu acesta timp de șeci minute; când se despărțiră se auđiră din gura candidatului la mōrte cuvintele: „Ne-am înțeles așader, moștenitorii mei vor primi o mie de livre?“ — „Mă voi țin de promisiune“, răspuse gentlemanul serios și solemn. După această criminalul lăsă să i-se lege mâinile și peste câteva minute el s'affa dedesuptul fuorilor. S'a rugat și a primit permisuniunea, de a rosti înainte de mōrte încă odată câteva cuvinte către mulțime și cu voce tare el strigă: „Voi toți câți mă auđiți, să scitiți, că cea mai bună ciocoladă, este ciocolada lui...“ și a numit o firmă din Londra pe care, se 'nțelege, o retăcem, ca să nu contribuim și din parte-ne la această reclamă sângerōșă.

Léfa președintelui republicei franceze n'o determină nici legea, nici constituția. Ea este simplamente luată în budget. Salarul unui președinte al Franței este de 600,000 franci. Cheltuielile de reprezentare au fost înmulțite în 1873 dela 162,400 la 300,000, ér în 1876 la suma de așî, 600,000. Călătoria lui Faure în Rusia a fost plătită deosebit. Un președinte are așader anual o plăță de 1,200,000 fr., adică 50,000 franci la lună. În listele civile vechi este mare deosebirea. În 26 Mai 1871 adunarea națională a votat regelui 25 milioane franci. În 1792 acesta a încetat. Primul consul a primit o léfa de 500,000 fr. Primul imperiu însă a restabilit din nou lista civilă de 25 milioane. Sub restanțiunea cifra acesta s'a urcat la 32 milioane, apoi a scădut la 13 milioane. După revoluția din 1848 generalul Cavaignac a primit, ca cap al puterii esecutive, 120,000 franci; constituția din Neomvre a satorit lista civilă a președintelui cu 600,000 franci, ér cheltuielile de reprezentare le-a lăsat în deciziunea camerei.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse Nr. — 10, Viena.

Consultațiun cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Februarie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.80
Renta de corone ung. 4%	97.80
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.40
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.10
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	96.65
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	161.75
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	140.30
Renta de argint austr.	101.40
Renta de hartie austr.	101.10
Renta de aur austr.	120.10
Losuri din 1860.	140.50
Actii de-ale Banței austro-ungara	918.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	399.75
Actii de-ale Banței austr. de credit.	368.35
Napoleonori	9 55 1/2
Marci imperiale germane	58.95
London vista	120.40
Paris vista	47.75
Rente de corone austr. 4%	101.65
Note italiene	44.25

Cursul pietei Braşov.

Din 1 Martie 1899.

Banconota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.50
Argint român. Cump.	9.41	Vënd.	9.48
Napoleonori. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesco Cump.	127.—	Vënd.	—
Marci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesco Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Vinus,
Pentru **Vina,**
a pute prinde post
si seracii cu un pa-
har de vin, si nu cu rachie si ol-
ina, am determinat a vinde litra de
Vin numai cu 28 cr.;
er oțet de 32° numai cu 30 cr.

Axentie Severu

Strada Postavului (Romuri) 10

A N U N C I U R I
(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisiei
administratiunii. In cazul pu-
blicării unui anuntiu mai mult
de odata se face scademēt,
care creste cu cat publicarea
se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“
cu numērul a 5 cr. se vinde
la librăria Nic. I. Ciureu și
la Eremias Nepoții.

!! Ne mai auditi !!

- 191 obiecte splendide cu fl. 2.20.
- 1 Casornic aurit cu garanța de 3 ani.
- 1 lanț aurit.
- 1 etui de țigare.
- 1 oglindă fină de toaletă in etui.
- 1 notes legat in pânză engl.
- 1 garnitură de butoni prima Double aur.
- 1 părechia cercei din prima Double aur cu petri imit.
- 1 garnitură de scris.
- 1 săpun parfumat.
- 22 condee pachetate original.
- 25 coli hartie fină.
- 50 obiecte trebuincioase la gospodărie

Aceste 191 obiecte liferază nu-
mai cu fl. 2 20 (un ciasornic singur
valorază atât) Casa elvețiană de
Export:

H. Scheuer, Krakau.
Iosefsgasse 46.

Ce nu convine se primesce înderēt.
6—10.480.

Numai pentru particulari
se trimite postavuri.

Un Coupon de 3.10 metri lung, su-
ficient pentru o garnitură de haine
bărbătesei costă numai

fl. 2.80	stofă bună
fl. 3.10	„
fl. 4.80	„
fl. 6.	„
fl. 7.75	„ fină
fl. 9.—	„ mai fină
fl. 10.50	„ foarte fină
fl. 12.40	„ englezescă
fl. 13.95	„ Kamgarn

lână curată

Depozitul fabri-
cei de postav **Kiesel-Amhof in Brünn.**
Mostre gratis și franco. — Liferatie con-
form mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând
direct dela fabrică, are mare avantaj.
Spre lamurire următorele: Adolf Kraus,
comerciant de postavuri in Budapesta dă
croitorului pentru comande făcute la el de
fl. 10.— un pantalon cu 50 cr., de fl. 20, un
costum cu 1 fl., de fl. 60, un costum fin
grati.
Afară de acesta are croitorul rabat 3 fl.—
per metru și 20%.
Aceste toate le plătesce particulari, cari co-
mandă haine la croitor după cartea de mos-
tre a lui Adolf Kraus.

2—24.709.

A V I S!

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și renoi-
ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonati să binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc
ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresă
lamurit și să arate și posta ultima. **Administrat. „Gaz. Trans.“**

Pilulele pentru curățirea sângelui ale lui I. PSERHOFER

numite mai nainte: „PILULELE UNIVERSALE“ merită pe deplin numirea ultimă, pentru-că in faptă sunt foarte multe bôle, la cari și-au vali-
ditat aceste pilule efectul lor cu adevărat escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpate și puține familii se vor afla la
cari ar lipsi o mică provisiune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomandă către mulți medici aceste pilule ca medi-
cament de casă, cu deosebire in contra tuturor suferințelor, ce provin in urma re-
lei mistuirii și constipații, precum: perturbarea in circulațiunea feriei, suferința de
ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hămoroide (viua de
aur) și o. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra
anemiei și asupra bôlelor ce isvorăsc din acesta, precum: gălbinare, dureri de cap
nervose ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrează așa de ușor, încât nu
pricinuesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slă-
bite persoane, chiar și copii fără nici o temere.

Dintre nenumeratele scrisori, prin cari consumenții acestor pilule multă-
meso pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lăsăm să
urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuințat odata aceste
pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoiesc de
a mi trimite érași 15 suluri din escele-
nte D Tale piluri pentru curățirea sân-
gelui cu rambursă postală. Cu această
ocazie Vă aduc mulțamirile mele pentru
efectul de minune ală pilurilor D-tale.

Cudistinsă stimă,

Franz Pawlistik,
Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Flodnic 12 Sept. 1887

Stim. D-le! A fost voința lui D-șeu
că pilulele D-v. au ajuns in mâinile mele,
și rezultatul dela acestea il atribui Dv.
Mă recisem in patul de leusia ast-fel
incât nu mai puteam lucra și așa fi si-
gur deja mōrtă, decă nu m'ar fi scă-
pat minunatele Dv. pilule. D-șeu să vă
binecuvintese de mii de ori. Am con-
fiența, că pilulele Dv. mă vor face de
tot sănătōsă, așa precum a folosit și
altora.

Theresa Knific.

Wiener-Neustadt. 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! In numele mătusei mele
de 60 ani iti esprim oca mai caldūrōsă
mulțamire. Dēnsa a suferit 5 ani de ca-
tar la stomac cronic și de apă. Viēța
i era un chin și se credea deja de

perdată. Prin întēmplare a căpătat o
cută cu escelentele Dv. Pilule purifica-
tōre de sânge, și după o întrebuințare
mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distinsă stimă, **Iosefa Weinzettel.**

Gotschdorf bei Kohlbach, Oestr.
Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vē rog a mi trimite un
sul cu 6 cutii din pilulele Dv. univer-
sale purificătoare de sânge. Numai minu-
natelor D-v. pilule am să multămeso,
că am scăpat de o suferința de sto-
mach, care m'a chinuit 5 ani. Aceste
pilule n'are să mi lipsescă nici-odată și
esprim prin acesta mulțamirea mea oca
mai caldūrōsă.

Cu cea mai mare stimă, **Ana Zwickl.**

Eichengraberamt bei Gföhl,
27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatul se rogă
a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v.
in adevăr folositōre și escelente. Nu
pot intrelăsa fără ca să Vē esprim re-
cunosciunța mea in privința valōrei ace-
storă pilule, și le voi recomanda unde
numai se va pute tuturor suf-rinților.
Vē autorizez, ca această a mea mulțā-
mită să o folosiți după plac și pe cale
publică. Cu distinsă stimă **Ignaz Hahn.**

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singur numai in far-
macia „zum gold. Reichsapfel“ a lui **I. Pserhofer**
Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cută cu 15 pilule 21 cr. v. a.
Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr. Decă se trimite suma banilor inainte, costă un
sul cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35
cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin
de un sul nu se pôte trimite.

N. B. In urma lăpării lor celei mari, se imiteză aceste pilule sub diferite
firme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „**Pilule purifica-
tōre de sânge** ale lui **I. Pserhofer** și numai acelea sunt veritabile, a
cari instructiune pentru folosire este provēcută cu iscalitura **I. Pserhofer**, și cari
pōrtă pe capșeni cutiei tot aceeași iscalitura in colorē roșii.

Liquer Bernhardiner din plante de Alpi, de **W. O. Bernhard** in Bregenz.
O sticlă 2 fl. 60 cr., o jumătate sti-
clă 1 fl. 40 cr., 1/4 de sticlă 70 cr.

Alifă americană, cel mai bun mijloc in contra tuturor suferințelor rheumatice,
durerilor la șira spinării, junghieri, ischias, migrenă, durer
nervose de dinți, dureri de cap, junghieri la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Minunatul balsam englezesc, a lui **I. Pserhofer** o sticlă 50 cr.

Balsam contra degerăturii de **I. Pserhofer**, de mulți ani recunoscută ca cel
mai sigur remediu contra suferințelor de de-
gerătură de tot felul, precum și spre vindecarea
ranelor foarte invecchite, 1 borcan 40 cr., cu trimiterea francoată 65 cr.

Stoll, Kolapraeparate, escelent mijloc pentru întărirea nervilor, la dureri de
stomac și la bôle de nervi.

Kola-Elixir seu Vin un litru fl. 3.— cr., 1/2 lit. fl. 1.60 cr., 1/4 de litru 85 cr.

Balsam în contra gușilor a lui **I. Pserhofer**, mijloc probat in contra umflăturii la
gât. Un flacon 40 cr. cu trimiterea francoată 65 cr.

Esență de viēță, **I. Pserhofer** (Picăturile de Praga) in contra stomacului stri-
cat, mistuirii rele, greutăți de tot felul, un medicament de
casă escelent, 1 flacon 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Sirup de plantagea (limba oii) **I. Pserhofer** un medicament de casă foarte cunos-
cut și escelent in contra catarului, răgușelei, tusei spag-
modice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticlute espediate franco 1 fl 50 cr.

Pomada Tannochinin de **I. Pserhofer**, de un lung șir de ani recunoscută de
medici ca cel mai bun mijloc pentru creșterea părului.
Un borcan elegant adiuștat 2 fl.

de prof. **Stuedel**, la rane din lovitura și impuns, la tot felul
de bube rele și la umflături invecchite ce se sparg periodic
la picioare la deget, la răni și aprinderile de țigie și la multe
alte suferințe de acest soi s'a probat de multe ori. Un bor-
can 50 cr., cu trimiterea francoată 75 cr.

Sare universală purgativă, de **A. W. Bullrich**. Un medicament de casă escelent
contra tuturor urmărilor digestiunei stricate, pre-
cum: dureri de cap, amețelă, cărcei la stomac, aerelă in
gât suferințe hămoroideale, constipațiune etc. Un pachet 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află toate specialitățile farmaceutice indigene și streine, anuțate prin toate țările austro ungare și la cas, când
unele din aceste specii nu s'ar afla in deposit se vor procura la cerere prompt și ieftin

Trimiterile prin poștă se esecută cu cea mai mare grăbire trimițându se banii inainte, comande mai mari și cu rambursă.

De veritabile sunt a se considera numai acele pilule, a căror îndrumări pentru folosire sunt provēcute cu numele **I. PSERHOFER**,
și cari pōrtă același nume și pe acoperemētul cutiei cu scrisōre roșii.

Seutite prin marea și mustră inregistrată. — Imitări se pedepesc aspru. —

Apoteca la „mērul imperial de aur“
WIENA, I. Singerstrasse Nr. 15.

I. PSERHOFER.

511,1—6.